

פעולה 22

כיבוד הורים

(מתאים לנתיבות בנות)

[קרדיט למעיין רייך]

פתיחה

נרשום בעזרת הצייר על הלוח "כיבוד הורים".

נשאל את החניכות:

- מה המשמעות של המצווה הזאת?
- עד כמה הן מייחסות לה חשיבות בחיי היום יום?

מתודה

נראה את הסרטון האב, הבן והציפור - <https://www.youtube.com/watch?v=iKpx17O-Oj4>

נספר את הסיפור על רבי טרפון:

לרבי טרפון הייתה אמה זקנה. על אף רוב שנותיה היו פניה מאירים וחכמתה ניבטה מעיניה. רבי טרפון אהב את אמו מאוד וכיבד אותה. תמיד סיפר לחבריו החכמים על טוב ליבה ועל חכמתה הרבה. הוא היה מוכן לעשות בשבילה כל דבר שבעולם. כשמת אביו, הזמין רבי טרפון את אמו לגור בביתו עם בני משפחתו. הסכימה האם בשמחה ועברה לגור עימם. מסביב לביתו של רבי טרפון הייתה חצר גדולה ובה גינת פרחים ועצים. מדי בוקר הייתה אמו נוהגת לצאת אל החצר ולטייל בגינה.

בבוקר יום שבת אחד יצאה אמו של רבי טרפון לחצר הבית לטייל כהרגלה בגינה. לרגליה היו סנדלי העור החגיגיים, שהיא נהגה לנעול רק בשבת. באותה עת, רבי טרפון ישב בצל אחד העצים ועסק בתורה. מדי פעם נשא את עיניו והביט באמו המטיילת בגינה. פתאום ראה שהיא נעצרת ומתכופפת.

"מה קרה לאמה? מעולם לא עשתה כך באמצע טיול הבוקר", תמה רבי טרפון ואמר לעצמו בדאגה. מיד קם ומיהר אליה. כשהתקרב אל אימו ראה כי אחד הסנדלים שהיא כל כך אהבה לנעול, נקרע. רצה רבי טרפון לתקן את הסנדל, אבל אותו היום שבת היה, ובדעתו עלו דברי הפסוק: "לא תעשה כל מלאכה"...

כָּרַע רַבִּי טַרְפוֹן עַל רַגְלָיו, הֵנִיחַ אֶת כַּפּוֹת יָדָיו עַל שְׁבִיל הַחֶצֶץ שֶׁהָיָה בְּגִינָה, וְאָמַר לְאָמוֹ: "הֵנִיחִי אֶת כַּפּוֹת רַגְלֵיךָ עַל יָדַי וְאֲנִי אוֹלֵיךְ אוֹתְךָ עַד מִיטְתְּךָ. אִינִי רוֹצֵה שְׁכַפּוֹת רַגְלֵיךָ יִיפְגְּעוּ מֵאֲבְנֵי הַחֶצֶץ".

הַנִּיחָה הָאֵם אֶת כַּפּוֹת רַגְלֶיהָ עַל כַּפּוֹת יָדָיו שֶׁל בְּנָהּ, וְהוּא הוֹלִיךְ אוֹתָהּ לְחֹדְרָהּ, צֶעֶד אַחַר צֶעֶד. בְּכָל צֶעֶד נִסְרְטוּ כַּפּוֹת יָדָיו מִן הָאֲבָנִים. כְּשֶׁהִגִּיעוּ הַבַּיְתָה, רָאתָה הָאֵם אֶת יָדֵי בְּנָהּ וְאָמְרָה לוֹ: "בְּנֵי הָאֱהוּבָה, רְאֵה אֵיךְ נִסְרְטוּ כַּפּוֹת יָדֶיךָ, לֹא הָיִיתְךָ צָרִיךְ לְהוֹלִיךְ אוֹתִי עֲלֵיהֶן". עֲנָה לָהּ בְּנָהּ: "אֵל לָךְ לְדַאֲוֹג לִידֵי, הֵן יִירְפְּאוּ בְּמַהֲרָה; שְׂמַח אֲנִי שֶׁרַגְלֵיךָ לֹא נִפְגְּעוּ". עֲבְרוּ יָמִים. יוֹם אֶחָד חָלָה רַבִּי טַרְפוֹן וְנִפְלַל לְמִשְׁכְּבוֹ. בָּאוּ חֲבֵרָיו הַחֲכָמִים לְבַקְרוֹ. הִכְנִיסָה אוֹתָם הָאֵם לְחֹדְרוֹ, וּבִיקְשָׁה מֵהֶם: "אֲנָה, רַבּוֹתֵי הַמְּכֻבָּדִים, הֲתִפְלְלוּ לְהַחֲלִמְתוֹ שֶׁל בְּנִי, שֶׁהוּא בֶן טוֹב וְנוֹהֵג בִּי כְּבוֹד יוֹתֵר מְדִי". שָׁאלוּ אוֹתָהּ הַחֲכָמִים בְּתַמִּיחָהּ: "מָה עָשָׂה לָךְ בְּנִךְ, שֶׁאֵת סְבוּרָה שֶׁהוּא נוֹהֵג בְּךָ כְּבוֹד יוֹתֵר מְדִי"? סִפְרָה לָהֶם הָאֵם כִּיצַד בְּשַׁבַּת אַחַת, כְּשֶׁנִּקְרַע סַנְדְּלָהּ, הוֹלִיךְ אוֹתָהּ בְּנָהּ עַל כַּפּוֹת יָדָיו אֶל מִיטְתָהּ כְּאִילוֹ הָיִיתָה חֹפֵץ שָׁבִיר וְיָקָר. כַּפּוֹת יָדָיו נִסְרְטוּ מֵאֲבְנֵי הַחֶצֶר, וְהוּא לֹא שָׁם לָב לְדַבֵּר. אָמְרוּ לָהּ הַחֲכָמִים: "מִצּוּוֹת כִּיבוּד אֵב וְאֵם אֵין לָהּ גְבוּל! וְאִפְּלוֹ אִם הָיָה בְּנִךְ מוֹלִיךְ אוֹתְךָ עַל כַּפּוֹת יָדָיו כִּךְ אֶלְף אוֹ אֶלְפִיִּים פְּעַם, עֲדִיין לֹא הָיִינוּ אוֹמְרִים שְׁכִיבֵד אֶת אָמוֹ יוֹתֵר מְדִי".

דין

נציג בפני החניכות את הסיטואציות הבאות:

1. אמא ביקשה ממך לזרוק את הזבל, אם תעשי זאת את תאחרי לפעולה, ויכול להיות שלא יכניסו אותך. מה תעשי?
2. אבא חוזר מהעבודה ומבקש שתחתכי לו סלט, את באמצע שיחה סופר חשובה עם חברה, ובכל מקרה את מותשת ואין לך כח. האם תפסיקי את השיחה עם חברה באמצע? או שתגידי לאביך שיבקש ממשהו אחר?
3. הבטחת לאמא שתשמרי על אחיך, ובדיוק החברה שלך הודיעה לך שיש לה בית ריק, והיא רוצה לעשות מסיבת פיג'מות. מה תעשי? תפרי את הבטחתך?
4. את נמצאת בעשר דק האחרונות של הסרט, אמא מבקשת שתכבי את הסרט עכשיו, האם תפספסי את סוף הסרט?

נשאל:

האם בכל הסיטואציות הייתן בוחרת לכבד את דברי הוריקן? או שהייתן דואגות לצרכים האישיים שלכם?

למה זה לא מובן לנו מאליו שרצון ההורים שלנו קודם לרצוננו?

סיכום

מצוות כיבוד הורים מופיעה כאחת מעשרת הדברות, ומכאן אנו יכולים ללמוד כמה היא בסיסית ומרכזית.

בפעילות הזו התעוררנו להבחין בכל הטוב שהורינו מעניקים לנו, וכמו שאמר בעל ספר החינוך, בשורש מצוות כיבוד הורים נמצאת הכרת הטוב שלנו כלפיהם. מתוך הכרת הטוב כלפי ההורים נתעורר גם להכרת הטוב כלפי הקב"ה על החיים שנתן לנו. במיוחד בזמן הזה, שאתן נכנסות לעול מצוות, והעבירות הן עליכן ולא על גב הוריקן, עליכן לזכור שמצוות כיבוד הורים היא מצווה ענקית, ועלינו לשים לב טוב טוב ליחס שלנו כלפי הורינו, ולדעת כי לכבד אותם זה מעל הכל.